

для вираження особистісної ментальності, ідеології, що зумовлює активізацію деяких рис мови і, зрештою, використання особливих граматичних правил та особливого слововживання. Лексичний компонент політичного дискурсу, що за своїм денотативним значенням стосується саме політичної сфери вживання, вирізняється незначною кількістю канонізованих слів, виразів і кліше (наприклад, *Administration, ballot, Commander-in-Chief, Constitutional responsibility, Democrats, election, federal, government, policy, politician, poll, President, Republicans, Tea Party, the White House* і т. ін.). Практичний аналіз лексичного компоненту політичного дискурсу засвідчив, що в ньому функціонують термінологічні одиниці з різних фахових терміносистем. Зокрема О. Попова у своїх дослідженнях передвиборчого політичного дискурсу визначила, що в цьому різновиді політичного дискурсу використовується політична (13 %), економічна (20 %), військова (7 %), медична (6 %) лексика, а також лексика природничих наук (7 %), топоніми (5 %), термінологічні одиниці з інших галузей (42 %) [1].

Таким чином, сучасний англомовний політичний дискурс лише частково представлений канонізованими кліше, виразами та термінами політичної сфери, в ньому наявні терміни з різних сфер науки, виробництва, суспільного життя.

Список літератури

1. Попова О.В. Лексико-семантична складова політичного мовлення (на матеріалі передвиборчого дискурсу) / О.В. Попова // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 32. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2013. – С. 316–319.

*Науковий керівник: Ковтун О.В.,
д-р пед. наук, професор*

УДК 81'23 (043.2)

Петровська О.А.

Національний авіаційний університет, Київ

СКЛАДНІ СЛОВА В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ, ЇХ УТВОРЕННЯ І ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ НА ПРИКЛАДІ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ЛЕКСИКИ

У будь-якій мові постійно з'являються нові і зникають старі слова. Німецька мова в цьому сенсі не виняток. Наприклад, є складні слова, що увійшли в ужиток, і використовуються постійно – *der Güterwagen* – вантажний вагон, *der Personenzug* – пасажирський поїзд, *der Bahnhof* – вокзал та інші. Але є слова, що виникають в момент мовлення, спонтанно, їх немає в словниках. Наприклад: *der Bahnhofsangestellte* – службовець на вокзалі, *der Bahnsteigsarbeitsarbeiter* – робітник на пероні, *der Bahnsteigsignalwiederholer* – платформний повторювач сигналу.

Ці новоутворені слова можуть включати в себе різні частини мови: дієслова, прикметники, іменники, дієприкметники, прислівники. Отже, розглянемо складні іменники в німецькій мові які можуть утворюватися від наступних поєднань:

іменник + іменник: die Bahn – дорога + das Gleis – шлях, колія = das Bahngleis – залізнична колія; die Güter – вантажі + der Wagen – вагон = der Güterwagen – вантажний вагон; der Zug – поїзд + die Bremsung – гальмування = die Zugbremsung – гальмування поїзда;

прикметник + іменник: schwer – важкий + die Achse – вісь = die Schwerachse – вісь центру ваги; leicht – легко + der Transporter – вантажний автомобіль = der Leichttransporter – автомобіль малої вантажопідйомності; viel – багато + die Achse – вісь = der Vielachser – багатовісний автомобіль (прицеп);

дієслово + іменник: fahren – їхати + die Eigenschaften – властивості, якості = die Fahreigenschaften – ходові, динамічні якості, befördern – перевозити + die Leistung – продуктивність, потужність, результат = die Beförderungsleistung – обсяг перевезень, вантажообіг; steuern – управляти, регулювати + die Nadel – голка = die Steuernadel – регульований голчастий клапан;

прийменник + іменник: vor + der Alarm – тривога = der Voralarm – попереджувальна сигналізація, nach + die Arbeit – робота = die Nacharbeit – додаткова робота, усунення дефектів; mit + der Fahrer – водій = der Mitfahrer – попутник, супутник, пасажир (на мотоциклі);

прислівник + іменник: vorwärts – вперед + die Bewegung – рух = die Vorwärtsbewegung – поступальний рух, прогрес; fertig – готовий + die Abmessung – розмір, розмір = die Fertigabmessung – остаточний розмір;

частка + іменник: nicht – не + der Raucher – курець + das Abteil – купе = das Nichtraucherabteil – купе для некурящих;

числівник + іменник: drei – три + die Ecke – кут + die Feder – пружина, ресора = die Dreieckfeder – трикутна ресора.

Але завжди слід пам'ятати про те, що новоутворені слова можуть відрізнятися за своїм значенням від слів з яких вони складаються. Так, наприклад: der Meister – майстер, а der Baumeister – архітектор, der Hausmeister – дворник. Тому, у людини, яка знає вихідне слово “der Meister” можуть виникнути труднощі з перекладом складних слів, що включають його.

Список літератури

1. Жеребцова Е.А. Особенности функционирования немецких сложных существительных и их влияние на процесс перевода: автореферат диссертации кандидата филологических наук / Е.А. Жеребцова. – Московский педагогический университет. – Москва, 1996. – 25 с.

2. Латышев Л.К. Технология перевода: учеб. пособие для студ. лингв. вузов и фак. / Л.К. Латышев. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва: издательский центр «Академия», 2005. – 320 с.

*Науковий керівник: Желуденко М.О.,
канд. пед. наук, доцент*

УДК 811.42=03:001.4 (043.2)

Петровська О.А.

Національний авіаційний університет, Київ

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ ТЕРМІНІВ У
СУЧАСНІЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ**

Сьогодні сучасна наука і техніка стрімко розвивається, тому виникає значна необхідність у перекладі великої кількості професійних іншомовних термінів. Термінологію науково-технічної сфери досліджували такі українські науковці-лінгвісти: Бурячко А.А., Грещук В.В., Симоненко Л.О., Родзевич Н.С., Хаютін А.Д., Ходолєєва П.С і інші.

Ця тема є актуальною, оскільки відбувається науково-технічний прогрес суспільства та невпинне поповнення системи термінів мови.

Усі терміни можна поділити на такі групи:

- 1) прості, тобто терміни які складаються з одного слова;
- 2) складні, тобто терміни, що включають два слова і пишуться разом або через дефіс;
- 3) терміни-словосполучення, що мають у своєму складі декілька компонентів [1, с. 69].

Існують різні прийоми перекладу науково-технічної термінології:

а) Трансформації, а саме лексико-семантичні та лексико-граматичні трансформації. Перекладач має зробити влучний вибір прийому перекладу, щоб правильно трактувати значення терміну.

б) Найпопулярнішим прийомом передачі термінів є переклад звикористанням лексичного відповідника. Терміни, які мають відповідники у мові перекладу, мають важливе значення. Вони є опорними поняттями в тексті, від них залежить правильна передача значення інших слів. Наприклад: *der elektrische Ventilator* – *електричний вентилятор, die Maschine* – *машина*.

в) Найпростішим прийомом перекладу термінів вважається транскодування. Транскодуванням можна вважати передачу терміна мови оригіналу по літерах (транслітерація) або по фонемно (транскрипція) алфавітом мови перекладу. Наприклад: *der Laser* – *лазер, der Barometer* – *барометр*.

г) Калькування – це ще один прийом перекладу термінів, а саме переклад слова мови оригіналу відповідниками мови перекладу [1, с. 85]. Цей прийом використовується для перекладу складних термінів. Наприклад: *der Verkaufsleiter* – *менеджер з продажу*.

д) Конкретизація та генералізація. Конкретизація – перекладацький прийом, при якому термін з більш широким змістом перекладається в мові перекладу терміном конкретнішого змісту. Наприклад: *kreisrunde Glasscheibe* – *ліюмінатор (а не кругле вікно)* [2, с.53].